

lui *Quevedo* își propune să demonstreze nu doar ideologia oficială, ci și evoluția propagandei reflectată într-o anumită perioadă, prin intermediul anumitor autori: de la obișnuita adulație curteană până la apariția biroului de propagandă, specific în vremuri de război, atacând și problema scrierilor „la comandă”, menite să contureze campania de imagine. Aceste trei aspecte, etape *sine qua non* ale politizării literaturii, ajung să transforme problemele de stat în subiecte pentru istoria metaforei politice.

Redactată într-un stil alert și dinamic, care ține cititorul în priză până la cea din urmă filă, structurată astfel încât demersul științific să câștige în claritate, cartea Mariei Soledad Arredondo constituie o contribuție importantă la cunoașterea uneia dintre etapele fundamentale ale curții baroce a lui Filip IV și al ministrului său favorit, contele-duce de Olivares: aceea a instituirii propagandei politice și a utilizării sale în vederea instrumentalizării opiniei publice, precum și a justificării războiului. Într-o perioadă în care lupta se afla la ordinea zilei, ea se purta nu numai pe câmpul de luptă, nu numai cu ajutorul armelor de foc, ci și cu cel al condeiului, datorită căruia au curs atâtea și atâtea râuri de cerneală belică, ce a adăpat sângele literar baroc.

Oana Andreia SÂMBRIAN
Academia Română
Institutul de Cercetări Socio-Umane
„C.S.Nicolăescu-Plopșor”, Craiova

Florentina Pascu, *Postmodernismul. O exemplificare*, Craiova, Aius, 2012, 156 p.

Zorii postmodernismului par a nu fi trecut, în pofida diverselor hermeneutici care decretau infailibil depășirea acestei perioade și trecerea spre o altă etapă denumită convențional *post-postmodernitate*, chiar dacă cultura europeană nu și-a consumat pe deplin modernitatea. Apariția cărții doamnei Florentina Pascu, *Postmodernismul. O exemplificare*, care poate fi privită atât ca un vademecum pentru studenți și pentru specialiști, este o dovadă în plus că dezbaterea despre postmodernitate este departe de a se fi încheiat.

Trecând în revistă încercările de definire a conceptului de postmodernism atât în spațiul european (Lyotard, Vattimo, Hutcheon, Scarpetta), cât și în spațiul autohton (Mircea Cărtărescu, Livius Ciocârlie, Eugen Siomion, Radu G. Țeposu, Mircea Mihăieș, Monica Spiridon, Ștefan Stoenescu), cartea de față se axează și pe analiza *Levantului* a lui Mircea Cărtărescu, drept o exemplificare esențializată pentru poetica postmodernismului: eposul ca structură de tip carnavalesc-baladesc, dimensiunea metarealistă a poemului, poiesisul lingvistic, *corporalitatea încăpățânată a limbajului*, ca expresie a literaturii postmoderniste.

Postmodernismul ca mit cultural al sfârșitului de mileniu (Monica Spiridon) se grefează pe o practică a intertextualității, în care textul inițial se inserează într-o clasă preexistentă de texte (referințele culturale), toate acestea

punctând specificitatea unui canon. Ajungând la cheștiunea canonului cultural și chiar a canonului existențial impus de postmodernism (axiologie, ideologie, forme și practici discursive), atingem, în fond, cheștiunea sa critică: raportarea comparativă la canoanele preexistente. Din această perspectivă, autoarea propune un exercițiu de revalorizare a postmodernismului, sub semnul unei permanente *căutări a eului cultural. Între cititorul model și cititorul actual*. Postmodernismul a cărui paradigmă poate fi plasabilă sub semnul *anamnesis*.-ului – în măsura în care restituirea memoriei colective este o formă de salvagardare a unui trecut istoric – se circumscrie unei sistemice culturale pătrunse de limbajele poststructuraliste și de tehnicile hipercodificării.

Asistăm pentru prima dată în mediul universitar românesc la un exercițiu critic de raportare a modelului cultural postmodernist la referentul creștin al existenței, autoarea propunând un demers nou de reinterpretare a acestui model care să țină seama de elementul ontologic intertextual: creștinismul. O critică a postmodernității și a efectelor sale directe: multiculturalismul dizolvant, anomia societății, raționalizarea neoprotestantizantă, anularea identității nu poate ocoli problematica creștină a conlucrării personale, în orizontul unui *theosis* cuminecător al umanului. Unei postmodernități disolutive și ideologizante, grefate pe un raționalism materialist și pe un marxism terorizant, i se opune o istorie culturală ancorată plener în duhul Predaniei, al tradiției Bisericii lui Hristos, singura unitate de măsură și de dezvoltare firească.

O dezbateră critică asupra postmodernismului implică și repunerea în discuție a rolului elitelor în constituirea acestei paradigme culturale, a modului de raportare la existență și la provocările contemporaneității. În această perspectivă novatoare, autoarea propune întoarcerea la „un model de receptare și de interpretare a lumii care trece dincolo de limitele raționalismului de orice tip, tinzând să-și apropie noțiunea de *sublim* și redescoperind – în cele din urmă – divinul” (p. 145). Cu alte cuvinte, e vorba de întoarcerea la modelul primordial al existenței, modelul christic ca posibilitate de recuperare a unității pierdute.

Pe această linie a unei noi hermeneutici a postmodernismului, demersul autoarei se cere a fi continuat și aprofundat într-o cercetare plurală de istorie culturală pentru a surprinde radiografia sa critică.

Constantin Mihai
Universitatea „Constantin Brâncoveanu”, Rm. Vâlcea